

Maastrichtsche Kiekjes.

(Ingezonden.)

Wanneer ik dit stukje begin met aan De Nieuwe Koerier dank te zeggen voor de vriendelijke opname van mijn eerste, getiteld »Muziek en de sociale Kwestie«, dan is het mij hierbij niet te doen, om toch maar een begin te hebben. Och neen! — Iemand als ik, die af en toe de pen opneemt, om van katholiek standpunt uit arbeidersaangelegenheden openlijk te bespreken en te beoordeelen, moet wel eens averechtsche toestanden, schreeve verhoudingen, harde waarheden, kortom pikante dingen melden. En dan vindt men niet altijd en overal voor zijn pennevruchten een vriendelijk onthaal. Ik weet daarvan mée te spreken! Hoe dikwijls is het mij niet gebeurd, dat ik mijn beste bedoelingen en moeiten beloond zag met de mededeeling onder de rubriek Correspondentie: Inzender ... uw stuk kan in dezen vorm niet geplaatst worden. Tweemaal zelfs is het me overkomen, dat ik me onder gezegde rubriek de vraag zag toegeduwd: of ik wel vrij was van socialistische tendenz. Toch (dit kan ik verklaren op mijn eere) toch ben ik katholiek van top tot teen en waren mijne opstelletjes altoos zoowel konform aan de beginselen onzer heilige religie, als konform aan waarheid en goede persmanieren. Ik zal niet ontkennen, dat ze somtijds wel wat pikant waren. Doch steeds pikant in den goeden zin van 't woord, en dan nog maar alleen pikant .. voor sommige heeren.

En zoo is het dus niet omwille van het goedkope begin, doch om mij van een aangenamen plicht te kwijten, dat ik deze »Kiekjes« open met een oprecht woord van dank aan den gastvrijen Nieuwe Koerier

Nu ik weet, dat De Nieuwe Koerier aan schrijvers van sociaal-economische, wel is waar pikante, doch altoos ware en altoos vormelijk uitgedrukte gedachten niet alleen de deur niet wijst, doch zelfs bereid is hen voor te lichten (getuige de welwillende noot aan den voet van mijn stukje: Muziek enz.) nu stel ik me voor, in de toekomst nog dikwijlder aan die gastvrije deur aan te kloppen. En mag ik, onmiddellijk de daad aan het voornemen voegend, mag ik vandaag reeds een plaatsje vragen voor een paar »Maastrichtsche Kiekjes«?

Het eerste »Kiekje« heb ik genomen op een van Maastricht's grootste fabrieken, met name op de Glasfabriek. Het spijt mij wel, dat 't geen vroolijk Kiekje zijn zal. Doch wat zal ik er aan doen? »Kiekjes« moeten vóór alles waarheit-gerouw zijn, anders zouden het geen Kiekjes maar Fantasietjes worden. En van deze laatsten houd ik niet. Daar is niets mée aan te vangen in de Sociale Kwestie.

Loonsvermindering! droevig woord, en waar ge werkelijkheid zijt, altoos gevolgd van zooveel andere droevigheden! Van ontvredenheid in 't arbeidershart, van grooter getob in 't arbeidersgezin, van weemoed bij den waren arbeidersvriend, van stillen jubel bij den arbeidersverleider!

Loonsvermindering, hoe vaak zijt gij niet de schuldige geweest, dat er haat ontbrandde, waar vrede heerschte, dat werkgevers en werknemers elkanders leven gingen verbitteren, dat de braafste en beste arbeiders gedreven werden in de armen der roode in-troebel water visschers, de schuldige, dat er staking kwam met den droeven nasleep van honger en ellende, van vloek en verwensching, van woeling en oproer!

En daar is weer loonsvermindering aan de orde op onze Glasfabriek.

Sommige werklui, arbeiders in den zoo geheeten Atelier, specifiek etsers, acyde-

graveurs e. a., is aangezegd, dat ze voortaan minder zullen verdienen. Voorloopig zijn de getroffenenen nog niet talrijk. Men zegt en vreest evenwel, dat weldra de nieuwe loonsregeling zal worden toegepast op alle arbeiders van voornoemd Atelier.

Lezer, is dat geen treurig kiekje? — Och, zeg ja! — of is het niet treurig, dat er getornd wordt aan het loon van den arme, terwijl de fabriek uitstekend marcheert? Is het niet treurig, dat aan arbeiders (en onder dezen arbeiders, elke jaren en jaren de fabriek trouw hebben gediend) 20 à 30 cts. per dag wordt afgetrokken, terwijl de firma haar bestellingen niet af kan krijgen? Is het niet treurig, dat er aan de eene zijde gemoeid, en aan de andere zijde (ik doel op de eusachtige, meestal ledigstaande concertzaal van de Sphinx-fabriek) geld verknoeid wordt? Is het niet treurig, at op die wijze de heeren fabrikanten zelf brandstoffen dragen naar het socialistische vuur, dat te Maastricht niet langer meer smeult, maar dagelijks hooger en hooger opvlamt? Is het niet treurig...

Haltela »Kiekjes«-man! U wordt weer pikant. Pas op, daar kunnen sommige lui niet tegen.

Laat ik dan mijn »Kiekjes« toestel omkeeren en eens naar onze Bogaardenstraat richten.

Wie kent ze niet, de Maastrichtsche Bogaardenstraat? Wie heeft niet gezien, gehoord of gelezen, dat daár de voormannen wonen van de Maastrichtsche Soc. Dem. Partij, dat daár, vlak naast het deftige woonhuis van die heeren, het socialistische splinternieuwe Volkshuis staat, dat daár week in, week uit door Rood en Neutraal (?) vergaderd en nog eens vergaderd wordt?

Ja, onze Bogaardestraat is overbekend. Toch zal het de moeite waard zijn, er vandaag eens een »Kiekje« te gaan nemen. Er is daar verandering gekomen, verandering van personeel!

Juich, Maastricht, juich! S. Baart is af als voorzitter van Loon naar Werk en Loon naar Werk heeft zich... bekeerd.

Dat is nu toch eens een vroolijk »Kiekje«, zal de lezer zeggen. Wacht nog wat, lezer. Hoor eerst, hoe die verandering van personeel zich heeft toegedragen.

Eenige weken geleden werden een paar bestuurslui van Loon naar werk, werkzaam op onze groote Aardewerkfabriek, op het bureau van den Directeur aangehouden.

Kort en bondig werd hun de keuze voorgesteld: of na 14 dagen met ontslag de fabriek verlaten, of binnen dientijd aftreden als bestuurslid van Loon naar werk.

„Waarom mogen wij dan niet langer in dat bestuur blijven zitten?“

„Omdat Loon naar werk socialistisch is. Neutraal duld ik op de fabriek, Socialisten niet.“

„Waarom noemt u Man Loon naar werk socialistisch?“

„Omdat de Voorzitter ervan de aarts socialist S. Baart is“

En... fluks belegden de mannekes van Loon-naar-werk een vergadering. Grootmoedig als altijd, gaf S. Baart den voorzittershamer over aan den een i anderen stroomman, wiens naam ik wel gehoord, maar ook weer vergeten heb. En even grootmoedig gaf de vergadering aan den ter ruste (?) gaanden voorzitter, S. Baart, een beduidende traktementsverhooging als secretaris-penningmeester van de Coöperatieve Bakkerij.

Juich, Maastricht, juich...

Och, och! Dat ik dat pikant zijn maar niet laten kan!

Ik eindig, gelijk ik begonnen ben: Nieuwe Koerier, merci!

En ik voeg er bij: Tot genoegen.

* * * Verslag van de Rijkspostspaarbank.

Men zal niet te veel zeggen, wanneer men de Rijkspostspaarbank een zegen noemt voor ons land.

Want iedereen in geheel het land is door de Rijkspostspaarbank in de gelegenheid gesteld, op de meest soliede wijze zijn geld te beleggen. De kleinste sommen worden aangenomen en in het nietigste dorpje vindt men gelegenheid geld in de spaarbank te leggen en terugbetaling te krijgen.

De Nederlandsche Staat waarborgt de terugbetaling der gelden, zoodat er voor de inleggers nooit of nimmer gevaar bestaat hun geld te verliezen.

Welke buitengewone vlucht de Rijkspostspaarbank genomen heeft, blijkt uit haar laatste, ons toegezonden verslag.

Het aantal personen, dat geld in deze spaarbank gelegd had, bedroeg ongeveer 879.000.

En dezen hadden te goed de kapitale som van bijna 90 miljoen gulden.

Deze cijfers zeggen meer dan vele woorden, welke uitgebreide inrichting deze spaarbank geworden is, en met welke energie de Directeur dezer inrichting gewerkt heeft, om zulke resultaten te kunnen verkrijgen.

Belangrijk voor de kennis van sociale toestanden is de statistiek, hoeveel boekjes ten name van werklieden stonden.

In 1900 werden uitgegeven 103 000 nieuwe boekjes; hiervan waren 35 000 aan werklieden uitgereikt, dus ruim één derde.

Wat Limburg betreft, van de 5867 nieuwe boekjes werden er 1847 ten name van werklieden geplaatst.

Uit het Verslag blijkt verder nog, van welke hooge waarde de Rijkspostspaarbank is voor het land, doordat het Nederlandsche geld ook in Nederland blijft.

Bestond deze spaarbank niet, dan zou zeer waarschijnlijk een goed deel in het buitenland zijn geplaatst. Thans wordt alles, wat in de Postspaarbank wordt ingelegd, geplaatst in staatspapieren, in leeningen van provinciën en steden, in hypotheekbanken en op prolongatie.

Zoo is het bijvoorbeeld zeer karakteristiek, dat de Postspaarbank bijna evenveel geld aan de stad Roermond heeft geleend, als de inwoners in de spaarbank hebben belegd.

Op den 1 Januar van dit jaar was in Roermond gesteld 6 1/2 miljoen.

En de Rijkspostspaarbank had aan obligatiën van de gemeente Roermond:

3 pCt. nominaal	272 000.
3 1/2 » »	45 000.
4 » »	90 000.

Te zamen dus eene nominale waarde van f 407 000.

Aldus zien we, hoe de Rijkspostspaarbank als het ware de tusschenpersoon geweest is, die de Roermondenaars in staat gesteld heeft, aan hunne gemeente nagemoeg het geheele bedrag van hare leening te kunnen verschaffen.

Op zulke wijze is de Postspaarbank een dubbele zegen voor het land.